

Overbibliotekar Toke Allingham er den mest interviewede mand i Horsens, men det er han ikke ked af * Han er tillige den mand i Danmark, der har reorganiseret de fleste biblioteker * Fra 3 til 34 ansatte paa Horsens Centralbibliotek * TV har ikke kunnet standse laanebegæret * En renaissance for faglitteraturen, og det er ungdommens

Tokio Allingham med en

Hver gang en ung journalistspire kommer til Horsens for at erobre byen og skal øve sig udi interviewets kunst, er en af de første, han falder over, som regel overbibliotekar Toke Allingham. Han menes altid at kunne sige et eller andet om bøger og biblioteksvirksomhed, og saa er det aabenbart rygtedes, at Allingham er en elskværdig mand, der aldrig siger nej, naar pressen henvender sig. Derfor er det en kendsgerning, at han er et af de mest interviewede mennesker i denne by — unge journalisters yndlingsoffer nr. 1. Det var han i de trange aar, da Horsens Centralbibliotek virkede under primitive vilkaar i en barak, og det er han stadigvæk nu, da biblioteket har til huse i den nye, dejlige bygning i et hjørne af Vitus Beringparken,

Toke Allingham — lys og nordisk og med øjne saa blaa som kærminder — ejer en medfødt elskværdighed, der sammen med det præg af kultur, som følger med et livs nære omgang med bøger, giver ham pondus, om end ikke just i korporlig

med en ganske almindelig bajer, hvis han føler trang til at slappe lidt af, og saa kan

man faa en hyggelig og uhøjtidelig sludder med

Dygtighed er ikke nok

— Hvordan er det at skulle være et evindeligt offer for interviewere? — Det er da ikke saa slemt, Jeg har altid kunnet værdsætte betydningen af et godt forhold mellem biblioteket og pressen. Aviserne har betydet uhyre meget for biblioteket, og jeg er glad for dette gode samarbejde, der nu har været i 38 aar for mit vedkommende. En redaktør kan roligt sige til en medarbejder: „Stik lige ned til Allingham og spørg, om der er noget nyt!“

Allingham lyder saa engelsk? — Ja, min oldefar indvandrede fra England og blev skibsfører paa Storebælts-overfarten.

Familienavnet har egentlig været Allingham-Jensen, men bindestregen blev sløjfet efter mors ønske.

— Hvor har De lært mest i Deres karriere som biblioteksmand?

— Det var maaske i Viborg, hos overbibliotekar Henri Hansen — et dejligt menneske, med lune og

vægtig litterær baggrund

straks gik i gang med ekspeditionerne, udbrød Henri Hansen: — Hvad F..... bilder De Dem ind, at gaa ind og ekspedere laanere paa denne tid (det var kl. 19) uden først at ha' faaet noget at spise! Og saa sørgede han far, at jeg kom hen paa Preislers hotel og fik et ordentligt maaltid. Der er jo det ved det, at man kan være saa dygtig, man være vil, men hvis man mangler lune, saa er det hele lig nul...

— Har De altid interesseret Dem for bøger?

— Ja, lige fra drengesaarene i Hellerup har bøgerne verden fængslet mig. Jeg kom paa Frederiksberg Kommunebibliotek som laaner og blev betaget af livet der, og da jeg var blevet student, søgte jeg om ansættelse paa biblioteket. En dag paa sporvognen sprang en herre op til mig og sagde: „De skal begynde i morgen!“ Naa, jeg var saa paa kommunebiblioteket i to aar. En dag saa jeg et opslag om, at hofjærgermester Castenskiold

Jylland søgte en huslærer, og jeg fik pladsen, hvor jeg underviste en dreng og en pige. Det varede dog kun i et par maaneder, saa blev jeg knyttet til Københavns Kommunebibliotek. Man havde fundet ud af, at for faa mænd søgte ind til bibliotekerne, og om det nu var mine blaa øjne, der gjorde det, eller det var fordi jeg var en slags mandlig væsen, saa... Senere kom jeg ud i provinsen, hvor jeg har været siden. Jeg var i Stege paa Møn, hvor jeg

reorganiserede biblioteket, Jeg blev uddannet pas. Statens Biblioteksskole og blev biblioteksassistent og senere bibliotekar. Saa har jeg forøvrigt foretaget en del studierejser, bl. a. i Frankrig, Belgien, Tyskland og England, og jeg har deltaget i sommerkursus i Wales for engelske bibliotekarer. Det var et godt udsyn at faa for en lille mand fra Danmark... Viborg blev en mellemstation for mig. I nogle aar blev det mit job at reorganisere biblioteker. Jeg tror, jeg har reorganiseret flere danske biblioteker end nogen anden.

— Og saa endte De altsaa i Horsens?

— Ja, jeg kom hertil i 1929. Det var i skarp konkurrence med en cand. theol. fra Fyn, men borgmester Axel Sørensen sagde: „Vi vil ha' en ansøger, som har den rigtige folkebibliotekaruddannelse...“ Og saa blev det alysa mig. Biblioteket havde dengang til huse i det gamle „Hotel Skandinavien“ paa 1. sal i Søndergade 43. Der var en ganske pæn bogbestand, og bøgerne var fint indbundne — der var bare det ved det, at de for de trefjerdedele vedkommende intet var værd i et offentligt bibliotek.

Som bibliotekar var man temmelig fattig dengang, men dog Ikke mindre lykkelig af den

Udbygningen af sognebibliotekerne

I 1937 blev Horsens Bibliotek

tralbibliotek, og det var en glæde at være med til at udnytte de givne bevillinger og at faa vor bogbestand i orden.

— Det er en stor udvikling, der er sket med biblioteket, siden De kom hertil?

— Ja, det kan belyses bl. a.erved, at mens der i 1929 kun var to mand ansat foruden mig, saa er vi i dag et personale paa 39 mennesker. Da biblioteket i 1960 fik kommunetilskud, kom der for alvor gang i sagerne, bande økonomisk og personalemæssigt. I dag er vore boghylder godt udbyggede, saadan som det skal være i et biblioteksland som Danmark,

— De fik et samarbejde i gang med sognebibliotekerne?

— Ja, dem var der ingen af i 1929, men saa traadte man pedalerne og kørte ud og satte sig i forbindelse med sogneraadene og de, smaa, gammeldags almuebiblioteker. Vi fik efterhaanden sat system i tingene, saa at vi i 1937 havde 53 sognebiblioteker plus filialer, i alt 74. De gode forbindelser, jeg dengang fik med Horsenslandet, hører, til mine største oplevelser i min Horsens-tid. Det har været et interessant arbejde, og jeg er ovenud lykkelig for det tillidsforhold, der er opstaaet mellem Centralbiblioteket og disse sognebiblioteker. Det har været et arbejde, der har interesseret mig levende.

— Læsesalen benyttes flittigt? — Ja, og det samme gælder bibliotekets oplysningstjeneste. Vi har opbygget en moderne haandbogs-samling og kan svare paa næsten ethvert spørgsmaal. Jeg tror, det har gjort biblioteket populært i befolkningens bevidsthed.

Man skal holde fanen højt!

— Tidligere gik det jo lidt op og ned med biblioteket?

— Ja, de 11 nar, da vi havde til huse i træbarakken, var ikke morsomme. Nu har vi til gengæld et bibliotek, hvortil der kommer gæster fra hele verden! Vi har indrettet os lidt utraditionelt, kan man vist godt sige.

— Hvad læses der mest af skønlitteratur?

— De moderne forfattere er naturligtvis efterspurgt, men der er ogsaa stadigvæk bud efter den mere følsomme litteratur, og digtere som Harald Kidde og Knud Hjørtø læses da endnu.

— Mærker man noget til den grasserende pornobølge?

— Det er kun enkelte ting af den art vi lader os lokke til at anskaffe. Jeg har været opdraget til at holde fanen højt, og det synes jeg, man skal gøre, naar man skal have noget med litteratur at gøre.

En foregangsmand i Horsens

— Arbejdet i Horsens Turistfor- enings bestyrelse?

— Det er et hverv, som jeg har været lykkelig for at bestride. Jeg holder af denne by og dens omegn. Megen glæde har jeg ogsaa haft

ved arbejdet i „Alliance francaise“.

— Og andre interesser?

— Jeg har interesseret mig meget for geologi, men har ikke rigtig haft tid til at dyrke denne hobby. Det haaber jeg at faa, naar jeg bliver pensioneret. Jeg var i sin tid medlem af Dansk geologisk Forening, og jeg vil som sagt genoptage denne interesse, naar jeg engang skal gaa af. Ved De forresten, at det var en horsensianer, der aabnede det første offentlige bibliotek — ikke alene i Horsens, men i Danmark? Jo, det var daværende lektor ved Horsens Statsskole Andreas Schack Steenberg, og det skete i 1894.

— Har De en slags livsfilosofi?

— I saa fald kan den udtrykkes ved et ord: Tolerance...